

Rama IX Art Museum Foundation

ประวัติศาสตร์ และ ความทรงจำ History & Memory

คนไทยอ่านสอนง่าย ชื่นกเป็นไม้ ชี้ไม้เป็นนก...?

The hook, the line and the sinker of Thai History 101

B-CAT-1- ๖๐๙๒

GRD-๐๑๐๒-๐๘-๒๕๔๔

Rama IX Art Museum Foundation

เรียนรู้และร่วมพิมพ์ประวัติศาสตร์ด้วยตนเองใน

ห้องเรียนประวัติศาสตร์ (ถนนราชดำเนิน)

โดย สุธี คุณาวิชยานนท์

แนวคิด : ห้องเรียนประวัติศาสตร์

วันวานอันแสนหวาน

พล็อตของอดีตที่กลายเป็นประวัติศาสตร์

อดีตที่คนแก่ลืมและเลิกจำ

การพยายามปะติดปะต่อภาพอดีตที่พร่าเลือนให้กลายเป็นภาพปัจจุบัน

โตะนักเรียนทำด้วยไม้จำนวน ๑๔ ตัว ได้รับการแกะสลักเป็นภาพและคำต่างๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองและประชาธิปไตยในไทย ตั้งแต่ความเคลื่อนไหวของ กลุ่ม ร.ศ.๑๐๓ สมัยรัชกาลที่ ๕, นายเทียนวรรณ, การเปลี่ยนแปลงในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕, การเมืองยุคเชื้อผู้นำชาติพันธุ์, ๑๔ ตุลา และ ๖ ตุลา มาจนถึงพฤษภาทมิฬ

คนดูสามารถมีส่วนร่วมในผลงานด้วยการใช้กระดาษวางทาบบนหน้าโตะ แล้วใช้ดินสอฝนระบายลงบนกระดาษ จะทำให้ได้ภาพพิมพ์อย่างง่าย ๑ แผ่น ต่อ ๑ ครั้ง ผู้ที่ทำได้ภาพพิมพ์บันทึกประวัติศาสตร์นั้นเป็นที่ระลึก

การฝนระบายภาพพิมพ์ก็คือการบันทึกตำราประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง ซึ่งแต่ละคนก็จะมีบุคคลิกลักษณะการระบายให้ภาพที่แตกต่างกันออกไป ทั้งท่าทีการระบาย การเลือกใช้สีส้น การผสมผสานสีหรือการจัดองค์ประกอบของภาพใหม่

(ห้องเรียนประวัติศาสตร์ (ถนนราชดำเนิน) สร้างขึ้นเพื่อเข้าร่วมการแสดงผลงานศิลปกรรมกลางแจ้ง ประชาธิปไตยในแง่มุม เนื่องในโอกาสการฉลอง ๑๐๐ ปี นายปรีดี พนมยงค์ (จัดขึ้นบน ถนนราชดำเนินกลาง ระหว่าง ๑๑-๑๔ พ.ค. ๔๓)

ข้อความตัวอย่างบนโตะแต่ละตัว

โตะที่ ๔

๒๔๗๑-๒๔๗๗

ตัวตายดีกว่าชาติตาย ตัวตายดีกว่าชื่อตาย

เชื้อผู้นำชาติพันธุ์

เชื้อพืชมลสงครามชาติไม่แตกสลาย

เพลงสร้างชาติ

ให้เปลี่ยนชื่อประเทศจาก สยาม เป็น ไทย

ไทยจะคงเป็นไทยด้วยร่วมใจ เทอมไทย ชโย

มาลามาไทยไปสู่มาอำนาจ

รัฐนิยม ๑๒ ฉบับ

ทุกฝ่ายวันพุธ ให้ราชการหญิงชายได้หยุดงานเพื่อมีกิจกรรม

สร้างวัฒนธรรม

โตะที่ ๑๐

๒๕๐๑-๒๕๐๖

ข้าพเจ้ารับผิดชอบแต่ผู้เดียว

มาตรา ๑๗

มาตรา ๑๗ ในระหว่างที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการระงับหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร หรือราชบัลลังก์ หรือการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายก่อนวันหรือคุกคามความสงบที่เกิดขึ้นภายในหรือมาจากภายนอกราชอาณาจักร ให้นายกรัฐมนตรีโดยมติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการหรือกระทำการใด ๆ ได้ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำเช่นนั้นเป็นคำสั่งหรือการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

Rama IX Art Museum Foundation

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งการหรือกระทำการใด ๆ ไปตามวรรค ๑ แล้วให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้สภาทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

โตะที่ ๑๒

๖ ตุลา ๑๙

"ยิ่งกว่าสงคราม เพราะที่นั่นฆ่าหมู่ฝ่ายเดียว"

ชาวลิต วินิจจะกุล

"แล้วเขาก็ข่มขืน บนร่างที่ไร้วิญญาณอย่างบัดซบและต่ำช้าที่สุด"

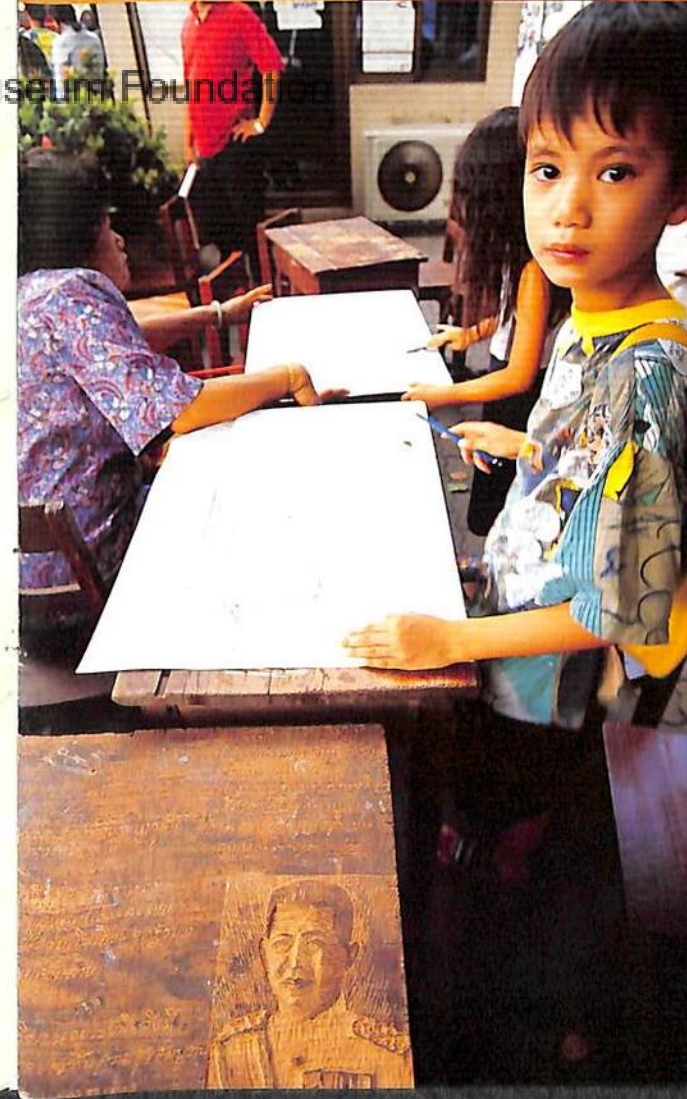
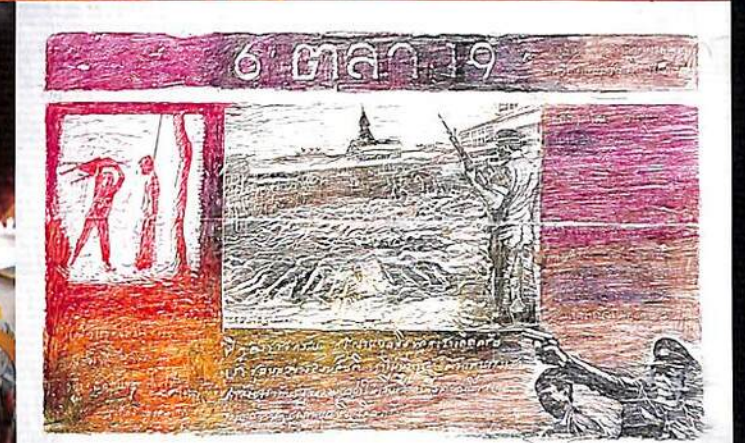
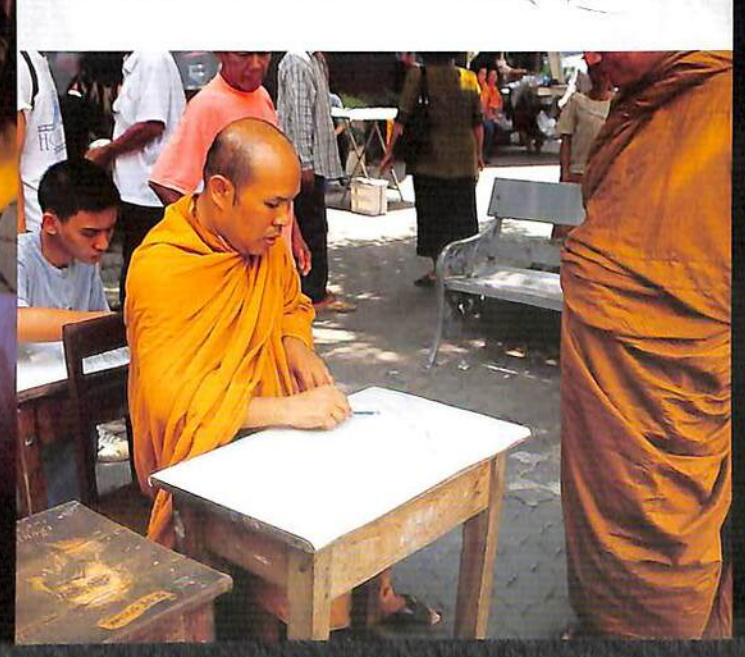
คงศักดิ์ อาษาภักดิ์

"ที่ ๆ ตำรวจจับ ภรรยาอยู่ด้วยพวกเราเกิดครับ เราชุมนุมอย่างสงบสันติ เราไม่มีอาวุธ ตัวแทนของเรากำลังเจรจากับรัฐบาลอยู่ อย่าให้เสียเลือดเนื้อมากกว่านี้เลย ขอความกรุณาหยุดยิงเกิดครับ"

จัดรัส

กิตติคุณ

การฆ่าฝ่ายซ้าย หรือ คอมมิวนิสต์ นาปโหม อันนั้นอาตมาก็เห็นว่าควรจะทำ คนไทยแม้จะนับถือพุทธก็ควรจะทำ แต่ก็ไม่ใช่อีกว่าเป็นการฆ่าคนเพราะว่าใครก็ตามที่ทำลายชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ มันไม่ใช่คนสมบูรณ์ คือต้องตั้งใจ เราไม่ได้ฆ่าคนแต่ฆ่ามาร ซึ่งเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน

By Sutee Kunavichayanont

Concept : The good old days.

Memories selectively forgotten and retained.

An attempt to connect the obscured days of the past to manufacture a present.

Viewers are invited to participate in the exhibition by laying a piece of paper on a desk and, with the use of a pencil, making an easy print from the engraved desktop (like stone-rubbing or brass-rubbing). Repeat the process on all the desk tops or any specific one of your choice, and you will have souvenir prints with a bit of history to take home.

This 'History Class' was originally conceived as part of the Pridi Bhanomyong Centenary celebrations last year, and first took place at the Democracy Monument.

Table 8

"A dead body is better than a dead nation. A dead body is better than a dead name."

"Believe in your leader, and the nation will be free from danger."

"Believe in Pibul Songkram to unify the country."

"Songs that build a country"

"The name of our country will change from Siam to Thailand"

"Thai will be Thai if we are one. Hooray."

"The hat paves our road towards superpower status,"

Twelve versions of the constitution

"Every Wednesday afternoon all government officials stop working to practice traditional Thai dance to promote culture."

(Pro-government mottoes and policies of Field Marshall P. Pibulsongkram, Prime Minister)

Table 10

"I will solely take the responsibility."

(Infamous words of Dictator FM Sarit Tanarat)

Article 17

"This article in the constitution gives the prime minister the authority to take any measures to suppress activities considered to be social disobedience, threatening national security and the monarchy, whether the activities originate from within or without. Any action authorized by the prime minister for this purpose is considered legitimate by this constitution. Once the action is carried out, the prime minister will inform the parliament."

Field Marshall Sarit Tanarat

(As a result of this article, Dictator FM Sarit Tanarat, Prime Minister had unlimited power to order numerous executions without being subjected to any judicial procedures.)

Table 12

October 6, 1976

"This is worse than war because the mass killing is committed only on one side."

Chavalit Vinijjakul

"Then they raped the lifeless bodies in a most grotesque and inhumane way."

Kongsak Asapak

"Brother, Policemen, please stop shooting us. This is a peaceful gathering, no arms. Our representatives are negotiating with the government. Please do not shed any more blood. We plead you to stop shooting." (The pleas of students trapped inside Thammasat University, heard over the loudspeakers, directed at the police forces which were shooting at them.)

Chaturas : Is it wrong to kill the leftists or communists?

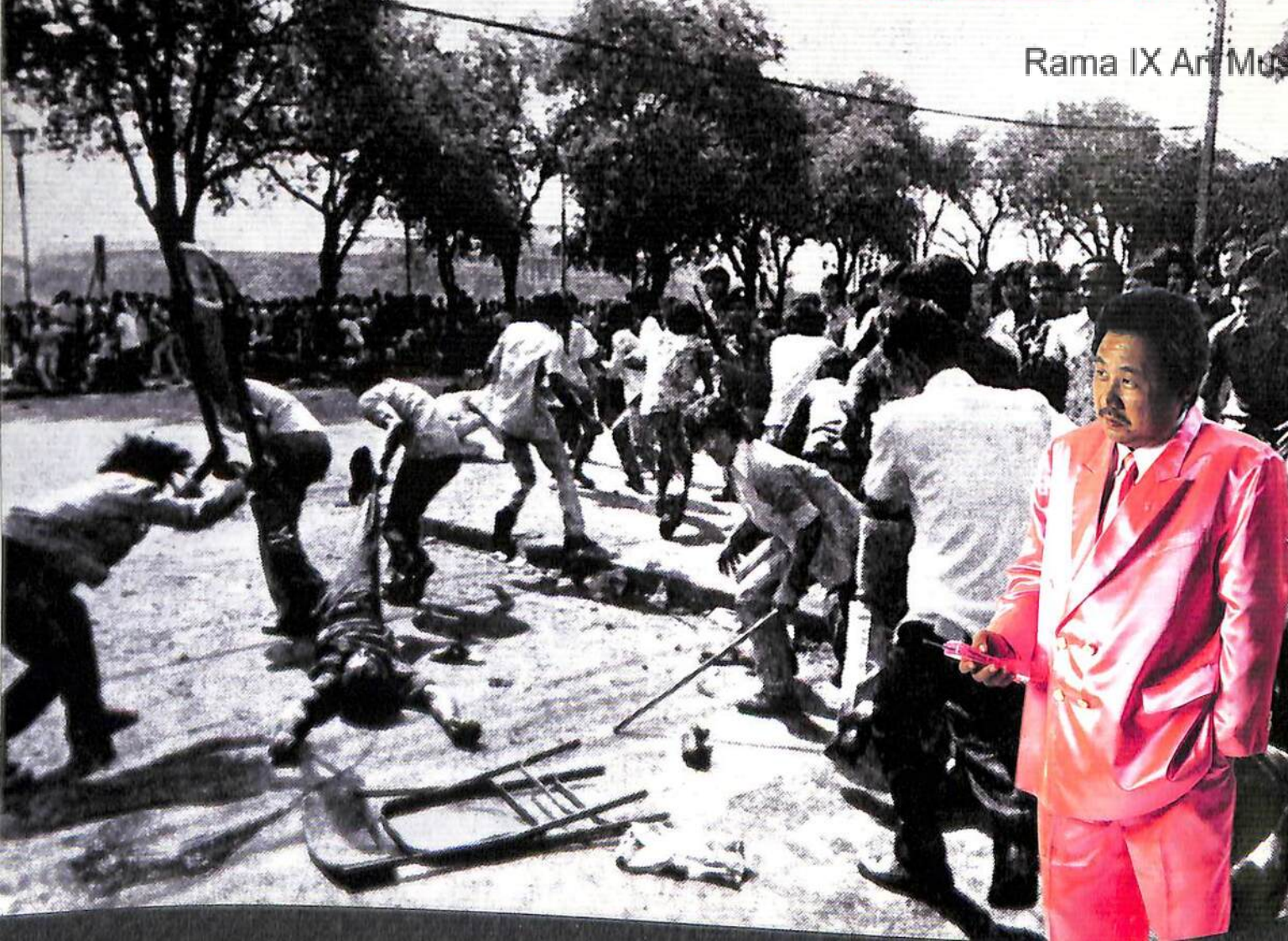
Kitti Vuttho : I believe it is the right thing to do. Even though Thais are Buddhists, we do not consider this action as murder. Any one who is trying to destroy our nation, our religion, and our monarchy is not a whole human. We must focus on the fact that we are killing demons. This is every Thai's duty.

(Infamous saying by Phra Kittvuttho, a rightist monk who gave an interview to "Chaturas Newspaper", published on June 29, 1976)

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

ปีศาจสีชมพู # ๒ (เหตุการณ์สังหารโหด ๖ ตุลา ๑๙๗6)
ภาพเหตุการณ์สังหารโหด ไทรพรีม ฟันน้ำใจ
Horror in Pink # 2 (6 October 1976 Rightwing fanatics' massacre of democracy protesters)
The incident photograph by Krati Panvuth

ปีศาจสีชมพู # ๓ (เหตุการณ์สังหารโหด ๑๔ ตุลา ๑๙๗6)
ภาพเหตุการณ์สังหารโหด ฟลักซ์ เข็มกลัด
Horror in Pink # 3 (14 October 1973 democracy protest)
The incident photograph by Paek Khempha

ปีศาจสีชมพู # ๔ (เหตุการณ์สังหารโหด ๖ ตุลา ๑๙๗6)
Horror in Pink # 4 (6 October 1976 Rightwing fanatics' massacre of democracy protesters)

ปีศาจสีชมพู # ๖ (เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ๑๙๗6)
ภาพเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ตะลึง
Horror in Pink # 6 (Black May 1992 democracy uprising)
The incident photograph by The Nation

ปีศาจสีชมพู

ความคิดและภาพถ่ายโดย : มานิต ศรีวานิชภูมิ
ฟังก์แมนแสดงโดย : สมพงษ์ ทวี

ถาม : วีรชนตุลา-พฤษภาทมิฬ ตายเพื่ออะไร
ตอบ : เพื่อให้เราไปซื้อป๊อปปิ้ง

การที่นายสมัคร สุนทรเวช นักการเมืองคนสำคัญที่พุดยุงทางวิทยุให้ใช้กำลังปราบปรามผู้เรียกร้องประชาธิปไตย ในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ได้รับเลือกให้เป็นผู้ว่าฯกทม.คนใหม่เมื่อปีที่แล้วด้วยคะแนนท่วมท้นกว่าล้านเสียง ทำให้ผมซื้อคูปองไม่ออก

เกิดอะไรขึ้นกับประวัติศาสตร์อันโหดเหี้ยมนั้นเล่า? เราพากันลืมหมดแล้ว หรือว่าเราไม่ได้เรียนรู้อะไร?

คงจะไม่เกินเลยไป ถ้าผมจะถือว่า 'ฟังก์แมน คือ ตัวแทนเมืองไทยวันนี้'. ระหว่างทางไปซื้อป๊อปปิ้ง ชายในสูทแพรและรถเข็นตระกร้าสีชมพู อันอุบาทว์ตา ผู้ไร้จิตสำนึกและวิญญาณ กำลังเพลิดเพลินเป็นไทยมุงไปกับภาพข่าวเหตุการณ์อันโหดเหี้ยมจาก 14 ตุลา, 6 ตุลา ถึงพฤษภาทมิฬ ด้วยความสาแก่ใจ

Horror in Pink

Concept and photographs by Manit Sriwanichpoom
Pink Man performed by Sompong Thawee

Q : What did they die for?

A : So we can go shopping.

How shocking when, last year, more than a million voters elected Samak Sundaravej their new governor of Bangkok. I was flabbergasted. Was not this the same Samak who back in October 1976 went on radio to urge that brute force be used against pro-democracy protesters, in the events that culminated in the most horrifying massacre in Bangkok history?

I asked myself: Has everyone forgotten? Does 'October 6' mean nothing to us now? Do we even care? Have we learned nothing from history?

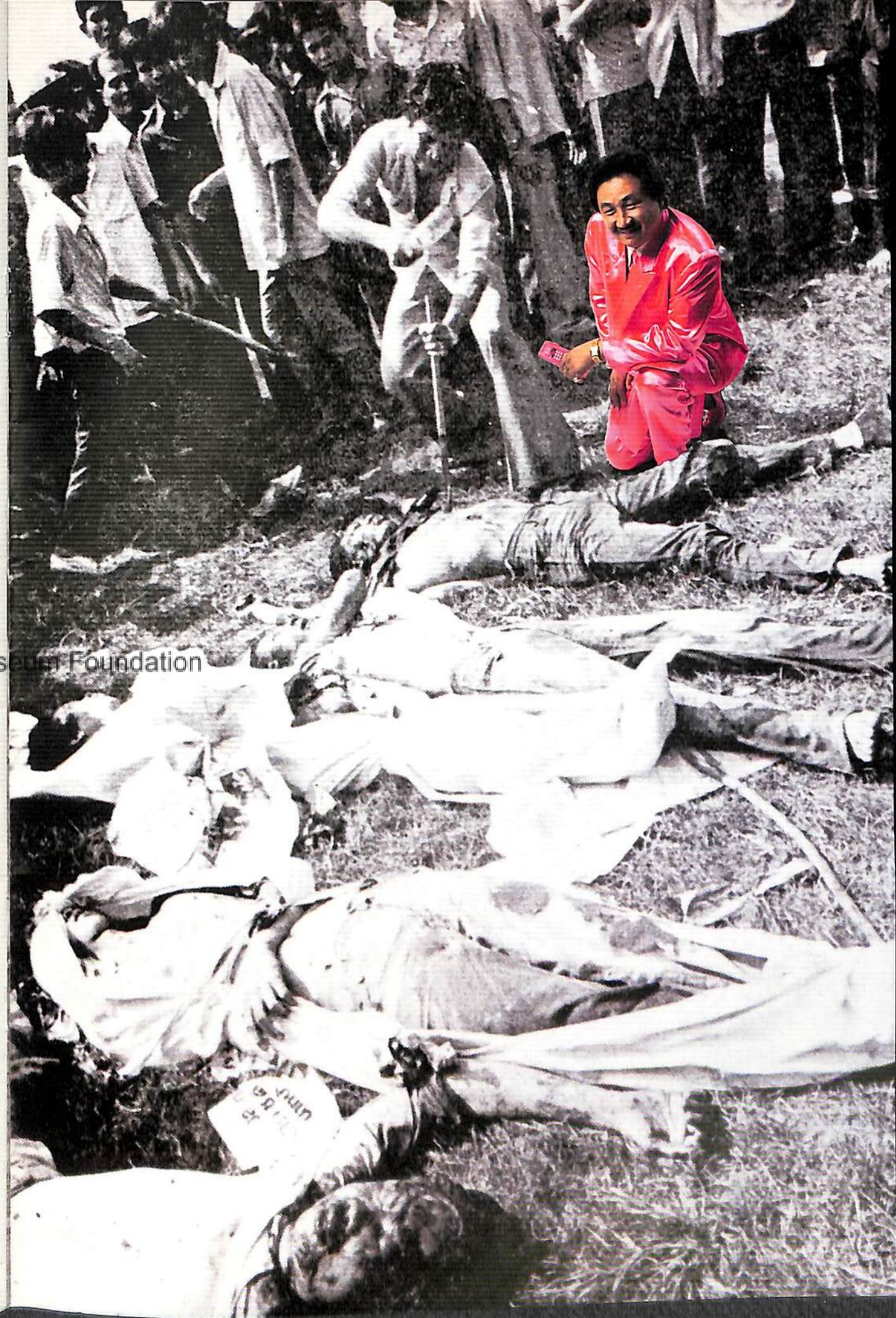
Because of this, I don't think it would be too much for me to hold that 'Pink Man' stands for present day Thailand. While out shopping, the man in the obscene pink satin suit with a matching obscene pink shopping cart - a soulless man without a conscience to trouble him - amuses himself by joining the ogling crowd in news photographs of unimaginable cruelty from the May Massacre and events of 14 and 6 October. My, he's really getting his rocks off. How he enjoys himself.

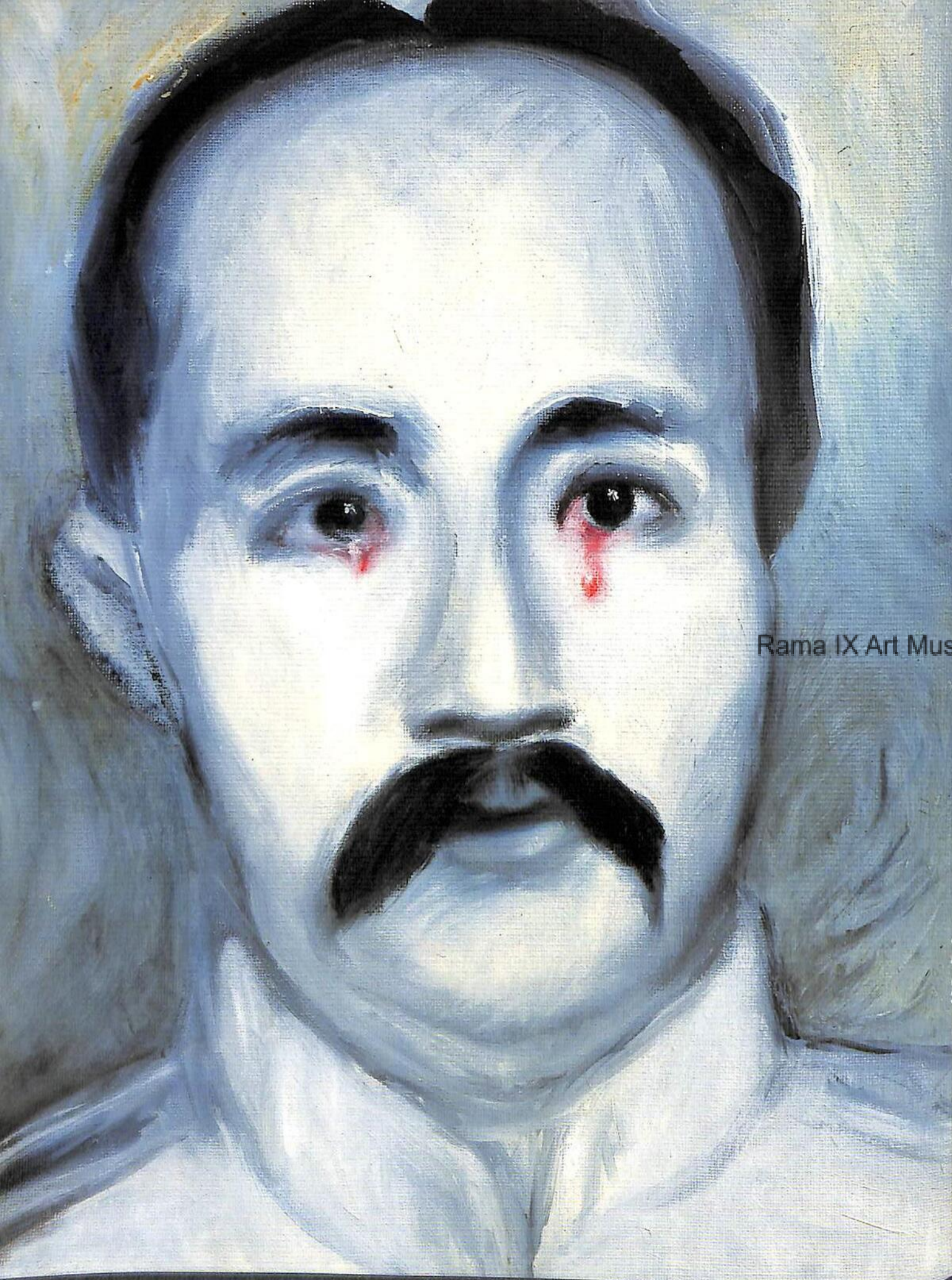
ขอไว้อาลัยแด่ วีรชนผู้เสียสละจากทุกเหตุการณ์ หวังใจว่าสักวันหนึ่งการตายของท่านจะไม่สูญเปล่าในทางประวัติศาสตร์

In memory of all our heroes who laid down their lives for democracy, in the hope that Thai history will not forget them and that their ultimate sacrifice will not have been in vain.

ขอขอบคุณ : อ.อภิรักษ์ โกษะโยธิน, อ.ใจ อึ้งภากรณ์, สมพงษ์ ทวี, วันชัย ดันติวิทยพิทักษ์, DB Designs และ IQ Lab

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

บางครั้งเราจะเห็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ รายงานว่ารูปปั้นศักดิ์สิทธิ์ตามเมืองต่างๆทั่วโลก เช่น รูปพระแม่มาเรีย พระเยซู หรือรูปนักบุญ เกิดแสดงอภินิหารหลังน้ำตาเป็นเลือด ซึ่งมักสันนิษฐานกันว่าเป็นเพราะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เกิดความเมตตาสงสารเมื่อเห็นความทุกข์ยากของมวลมนุษยชาติในโลกวันนี้ จึงไม่น่าแปลกใจหากว่าอภินิหารลักษณะนี้จะเกิดขึ้นบ้างในเมืองไทย

น้ำตาศักดิ์สิทธิ์ # 1 : 'เดอะแฮมมัม แอนด์ ไอ'

อย่างก้าวแรกของโลกาภิวัตน์เข้ามาสู่สยามในช่วงชีวิตของท่าน ด้วยพระเนตรที่สาม พระจอมเกล้ารัชกาลที่ ๔ ทรงมองเห็นการสูญเสียเอกราชทางวิญญาณของประเทศ 'ไทยแลนด์' ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

น้ำตาศักดิ์สิทธิ์ # 2 : 'น้ำตาพ่อ'

คนไทยวันนี้หลงทาง อ้างอ้าง ไขว่คว้าหาที่พึ่ง เรามองย้อนกลับไปถึงยุคสมัยรัชกาลที่ ๕ ว่าเป็นยุคทองของไทย เป็นครั้งสุดท้ายที่เราเป็นสุข ทุกวันอังคาร ผู้คนพากันไปชุมนุมที่พระบรมรูปทรงม้า เพื่อร้องขอความช่วยเหลือจาก 'เสด็จพ่อ'

หากว่า 'เสด็จพ่อ' ทรงตื่นขึ้นมาทอดพระเนตรเห็นเมืองไทยวันนี้ รวมทั้งผู้คนที่ยืนร้องระงมอยู่แทบพระบาทพระบรมรูปฯ ข้าพเจ้าคิดว่า ท่านคงจะทรงเกิดความสงสารและโศกสลดยิ่งนัก

น้ำตาศักดิ์สิทธิ์ # 3 : 'ปรีดี'

หากว่านายปรีดี พนมยงค์ ไม่ได้ถูกศัตรูทางการเมืองใส่ร้ายป้ายสีในกรณีสวรรคตของรัชกาลที่ ๘ จนต้องหลบหนีไปใช้ชีวิตห่างไกลจากบ้านเกิดเมืองนอน และหากว่าอีกหลายๆคนที่รักแผ่นดินด้วยน้ำใสใจจริง ไม่ได้ถูกกำจัดอนาคตทางการเมืองไปพร้อมกับท่าน เมืองไทยทุกวันนี้จะสงบสุขและสะอาดกว่าที่เป็นอยู่

'เด็กเทวดา' (ภาพหน้า ๑๗)

เด็กเอ๋ยเด็กดีในอุดมคติ สิ่งที่เราควรจะเป็น

'ยายหนู' (ภรรยาฝ่าย นายชิต สิงห์เสนี)

ภาพนี้มาจากประวัติศาสตร์ในครอบครัวของข้าพเจ้า ที่ตั้งแต่เกิดมาก็เห็น 'ยายหนู' เดินไปเดินมาอยู่ในบ้านยายของข้าพเจ้า พวกเราเด็กๆไม่รู้ถึงความ เป็นมา รู้กันแต่ว่า 'ตาชิต' ญาติของเรานั้นถูกประหารชีวิตอย่างไม่เป็นธรรม ทั่งให้ 'ยายหนู' เป็นม่าย ต้องมาอาศัยอยู่กับครอบครัวเรา พร้อมกับลูกสาวอีก ๗ คน ซึ่งเราเรียกกันว่า 'พี่ๆ'

'ยายหนู' ขอบปลุกต้นไม้ พาข้าพเจ้าเดินดูสวน สอนให้รู้จักไม้ไทยโบราณ การได้พูดคุยใกล้ชิดสนิทสนมกับ 'ยายหนู' ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจในวิญญาณเสียสละ ความรักชาติ และการเทอดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่ฝังลึกอยู่ในสายเลือดตระกูล สิงห์เสนี ซึ่งได้รับใช้ชาติมาหลายชั่วคน ในขณะที่พวก 'พี่ๆ' ถูกเพื่อนที่โรงเรียนกันด่าว่า "ไอ้สิงห์เสนีม้าในหลวง!"

แม้แต่ข้าพเจ้ายังจำได้ดี วันที่ครูสอนประวัติศาสตร์เขียนนามสกุลของยายข้าพเจ้า ด้วยชอล์คสีขาวกลางกระดานดำ เดินหาอยู่หน้าชั้นเรียน และสอนเราว่านี่คือชื่อของคนชั่วที่ฆ่าในหลวงท่านนั้นหมด

เมื่อข้างร่มกัน ญาติๆพากันแหกกลาญ ข้าพเจ้าเขียนภาพนี้โดยที่ 'ยายหนู' ยอมทนนั่งเป็นแบบให้อยู่หลายชั่วโมง ด้วยความหวังว่าข้าพเจ้าจะมีโอกาสแสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดของญาติๆในหนึ่ง

อึ้ง กาญจนวณิชย์

Sometimes we come across news reports of miracles, when sacred images of, say, the Virgin Mary, are alleged to weep tears of blood. People often take this as a sign that bad times are coming, and the Holy Ones are weeping out of pity for the wretched fate of humanity. So it would not be surprising if similar miracles should occur here in Siam.

Weeping Icon #1 : 'The Mem Sah'b and I' (p.16)

Globalisation took its first steps into Siam in King Mongkut's life time. With his third eye, which after spending 27 years as a monk he is likely to have developed, he sees a prophetic vision of his country in the future; a country now known as 'Thailand' and bereft of its spiritual independence.

Weeping Icon #2: 'A Father's Tears' (p.14)

Thai people are lost and disoriented, with nothing to turn to in our insecurity. We look back on King Chulalongkorn's long reign as a Golden Age, the last time we were happy. Every Tuesday his worshippers gather at his equestrian statue in front of parliament, begging for divine intervention from "Royal Father."

If "Royal Father" should ever awaken, if he should see the state that 'Thailand' is in, including the pitiful people gathered at the feet of his statue, it is probable that he would feel great sorrow and weep blood tears.

Weeping Icon #3: 'The Exile' (p.15)

If Pridi Bhanomyong had not been slandered by his political enemies and wrongly accused in the death of King Ananda, so that he was forced to flee into exile for the rest of his life; and if the political futures of many others who sincerely loved Siam had not gone down with him, how much cleaner and more peaceful this country would have been.

Angelic Children (p.17)

The ideal citizen; what we all should be.

Portrait of 'Little Granny' (Widow of Nai Chit Sinhaseni) (p.19)

This painting is inspired by personal family history. All my life I have seen 'Little Granny' walk around my grandmother's compound. We children did not know the full story, that her husband had been the scapegoat royal page in the death of King Ananda; all we knew was that 'Grandpa Chit', one of our relatives, had been wrongly executed, leaving 'Little Granny' a widow with seven daughters to take care of. She had come to seek refuge with our family.

'Little Granny' likes to take me around the garden, showing me traditional Thai plants. Talking to her over the years, I came to understand her husband's spirit of sacrifice, love of homeland and divine respect for the institution of monarchy -- traits so ingrained in the blood of his family, which has served the crown so loyally for so many generations. Meanwhile cruel kids at school were calling her children "Sinhaseni the King-killers!" I myself remember squirming when a history teacher wrote my grandmother's family name in bold white chalk smack in the middle of the blackboard, right there in front of the whole class, and taught us all that it was the name of the evil man who had shot King Ananda.

When elephants fight, the grass is crushed, the proverb goes. With this painting, for which 'Little Granny' kindly sat for me, I hope I may be permitted to share the suffering of one blade of grass.

Ing K

July 2001

